

Listopad a prosinec 2020 v Zátocce nosatých opic

Po dvou letech pandemie, kdy byly v Balikpapanském zálivu zavřené všechny školy, můžeme konečně s radostí oznámit znovuobnovení našeho programu environmentální výchovy. Začínáme v první mateřské škole, kde už teď výuka probíhá druhý měsíc. Bohužel však přibývá i špatných zpráv o postupujícím ničení přírodního ekosystému zálivu, například v souvislosti s probíhajícími spekulacemi s pozemky, výstavbou silnice a průmyslu. Tým právníků a aktivistů se usilovně, i když často marně, snaží ovlivnit nepříznivá rozhodnutí místní vlády a zachránit alespoň některá z cenných mizejících území. Mimořádným úspěchem se v této snaze stala změna principů a kritérií Kulatého stolu pro udržitelný palmový olej, který se od nynějška vedle plantáží vztahuje i na zpracovatelský průmysl.

1. V první mateřské škole se obnovuje program environmentální výchovy

Pandemie Covid-19 zmařila snahy o environmentální výchovu na školách téměř na celé dva roky. Teprve nyní začínáme program pomalu obnovovat, zatím jen v jedné mateřské škole ve vesnici Jenebora. V prvních měsících děti seznamujeme s běžnými přírodninami a snažíme

Vzít si do ruky ulitu běžného plže je pro některé z dětí zážitek plný emocí

se tak podpořit jejich zájem o „obyčejnou“ přírodu v jejich okolí a o její skrytou krásu a bohatost. Učitelé pro děti shromáždili sbírku, která zahrnuje kameny, mech, ulity plžů, suché listy, jedlé plody nebo běžnou zeleninu. Děti si zahrály na vědce, když zkoušely reakce různých přírodnin při ponoření do vody. Seznámily se se zvuky přírodních materiálů tím, že na ně společně zahrály hudební doprovod k písničce. S přírodou ve svém okolí se tak postupně seznamují prostřednictvím všech smyslů.

Žáci se učí poznávat tvary přírodnin tím, že na papíru vytvářejí jejich barevné otisky

2. Stále víc pozemků se stává předmětem spekulací

Za posledních několik měsíců bylo mnoho území zničeno spekulanty s pozemky. Bezsporně jde o důsledek plánu na přesun hlavního města, ačkoli k se spekulacím většinou dojde mimo jeho území. Je však jasné, že i ceny těchto pozemků brzy závratně porostou a tak se je pozemková mafie zanájí co nejrychleji zabrat. Vláda ani ochránářská komunita zatím nejsou schopné těmto spekulacím zabránit.

Jeden ze spekulantů s pozemky zničil poslední zbytky lesa, které zanechala firma PT Agro Indomas poté, co většinu pralesa nahradila plantážemi olejné palmy

Jiný ze spekulantů si pozemek nárokuje tím, že vykácený prales osázel sazenicemi kokosové palmy a prohlásil ho a svou plantáž

3. Případ rafinérie palmového oleje změnil mezinárodní regulace RSPO

Společnost First Resources Ltd. porušila výstavnou rafinérie na území lesa s vysokou ochránářskou hodnotou principy a kritéria Kulatého stolu pro udržitelný palmový olej (RSPO). Proto byla v reakci na stížnost Mezinárodní koalice proti palmovému oleji (POWI) výstavba rafinérie v tomto roce pozastavena. Případ však vzbudil mezinárodní rozruch, neboť poukázal na to, že principy udržitelné produkce palmového oleje zohledňují pouze plantáže olejné palmy a zcela ignorují ekologické opady navazujícího zpracovatelského průmyslu. Několik mezinárodních nevládních organizací se na RSPO obrátilo s otevřeným

dopisem a peticí, požadující zohlednění tohoto zanedbaného aspektu produkce palmového oleje. V prosinci se tuto změnu skutečně podařilo prosadit. Jde o mimořádný úspěch, který pomůže zachránit mnoho cenných území v nejrůznějších koutech celého světa.

Bohužel situace v Balikpapanském zálivu, díky které k této významné změně došlo, se mezitím nevyvíjí příliš příznivě. Stavební práce v oblasti koncese First Resources

Limited byly totiž v tajnosti obnoveny. Nevíme zatím, zda jde o stejnou koncesi nebo o novou společnost, která si území s First Resources rozdělí a která regulacím Kulatého stolu pro udržitelný palmový olej nemusí podléhat.

Prozatím nevíme, kdo je zodpovědný za obnovu stavebních prací v místě, kde byla pozastavená výstavba rafinerie palmového oleje

4. Snažíme se urychlit zdlouhavý proces vyhlášení mořské rezervace

Proces vyhlášení nové mořské rezervace (pawasan konservasi perairan) pokračuje pod záštitou organizace Yayasan KEHATI v rámci programu Tropical Forest Conservation Act Kalimantan, založeném na směně mezinárodního dluhu Indonésie za rozšíření sítě

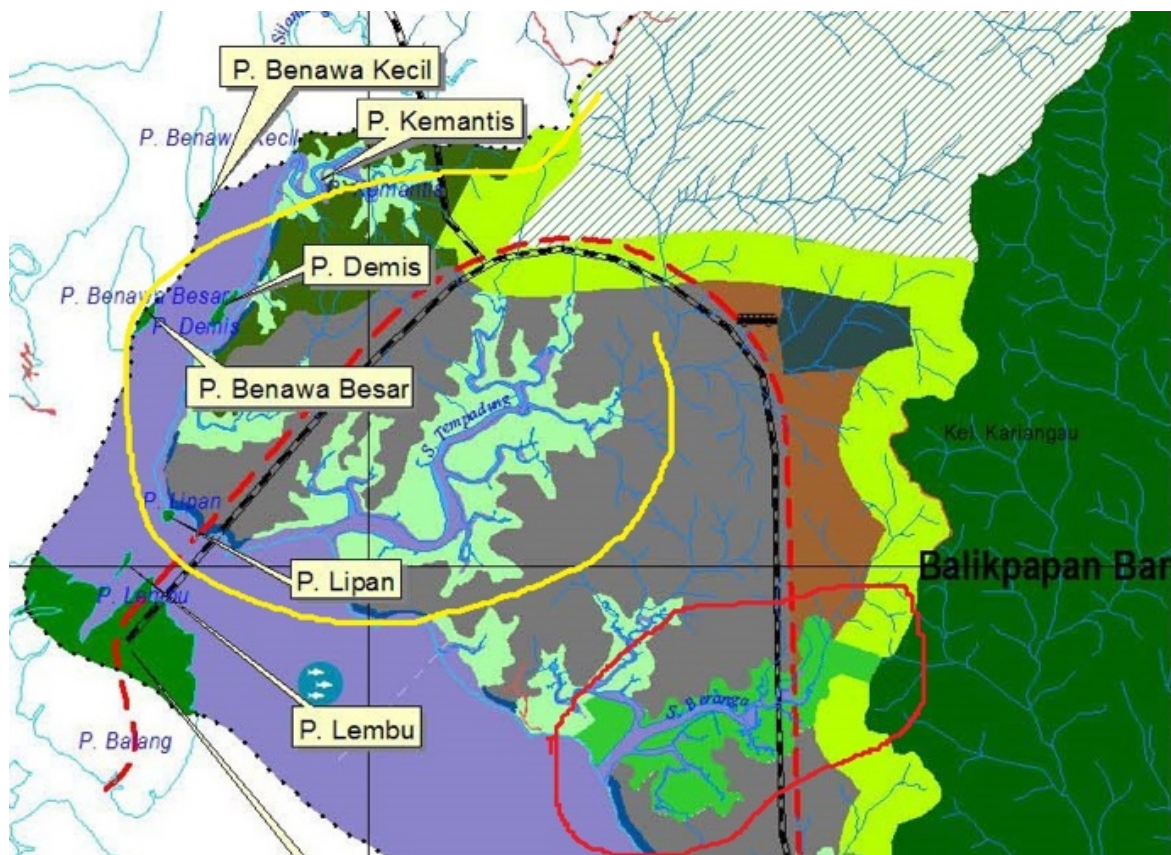

Podklady pro vyhlášení mořské rezervace již byly předány odboru pro rybářství a námořnictví provinční vlády Východního Kalimantanu

chráněných území. Ačkoli je již rezervace zanesena v územním plánu, k jejímu vyhlášení ještě zbývá velmi zdlouhavý proces. Nyní probíhá sběr podpisů, které musí doložit souhlas místních rybářských komunit se založením rezervace, a příprava podkladů pro provinční vládu, která musí o vyhlášení rezervace požádat federální vládu. Ačkoli je celý proces zdlouhavý, prozatím nenarazil na žádné významnější překážky a vyhlášení rezervace zřejmě pomalu spěje ke zdárnému konci.

5. Přípravuje se revize územního plánu města Balikpapanu

Pět let po poslední revizi v roce 2017 přichází čas na další změnu územního plánu města Balikpapanu, což pro ochranu přírody znamená významnou příležitost a zároveň i velkou hrozbu. Snažíme se této příležitosti využít k prosazení zeleného koridoru, který by v posledním možném místě spojil čím dál víc poničené pobřežní ekosystémy Balikpapanského zálivu s rozlehlším chráněným pralesním blokem Sungai Wain, a zajistil by tak zachování souvislých populací chráněných a ohrožených druhů zvířat. Další doporučení a požadavky zahrnují vyhlášení pobřežních mangrovů jako „Kawasan Ekosistem Esensial“ (obdobu naší Chráněné krajinné oblasti) a vyhlášení existujícího námořního přístavu jako jediného přístavu společného pro všechny firmy, operující ve zdejší průmyslové oblasti.

Mapa územního plánu města Balikpapanu znázorňuje doposud vyhlášený koridor pro divoká zvířata (černá kružnice), který je však naprosto nepostačující a nefunkční, a nově navržený koridor (žlutá kružnice), který představuje poslední šanci pro zachování konektivity celého území

6. Možnosti vyjednávání o zmírnění environmentálního dopadu hlavního města zůstávají omezené

Plán na přesun hlavního města Indonésie do Balikpapanského zálivu se dále rozvíjí představuje pro ochranu přírody čím dál horší noční můru. I přes velkou rizikovost tohoto megaprojektu však zůstává zapojení ochránářské veřejnosti do plánování výstavby nového města jen minimální. Zvláštní komisi pro plánování výstavby města zastupují za provincii Východní Kalimantan Safaruddin a Budisatrio Djiwandono. Pan Safaruddin je jedním z mála politiků, který požádal místní ochránáře o jejich názor. Ochranářskou komunitu v jednání se Safaruddinem zastoupil Mapaselle z organizace Pokja Pesisir. Probrali spolu témata včetně rizika zvýšené sedimentace v zálivu a zachování koridorů pro pohyb divokých zvířat. Podobné schůzky však zůstávají spíše výjimkou a vše nasvědčuje tomu, že se tato odborná komise řešení negativních environmentálních dopadů výstavky hlavního města v Balikpapanském zálivu převážně spíše vyhýbat.

Takto má vypadat prezidentský palác v novém hlavním městě Indonésie, které čím dál víc děsí všechny místní ochránáře